

Handläggare
Amanda Ivanov
Telefon: 08-50800925

Till
Förskolenämnden
2025-02-18

Skrivelse om tilläggsbelopp för extraordinära stödåtgärder i fristående förskolor

Svar på skrivelse från Ismail Ali (C), Sophia Granswed Baat med flera (M) och Åsa Nilsson Söderström (L)

Förvaltningens förslag till beslut

Förskolenämnden godkänner förskoleförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Förskolenämnden har mottagit en skrivelse från Ismail Ali (C), Sophia Granswed Baat med flera (M) och Åsa Nilsson Söderström (L). I skrivelsen ställs frågor om hur ansökningar om tilläggsbelopp har hanterats och vad förvaltningen har för plan för att säkerställa att barn får rätt stödinsatser, samt om det finns behov av att se över riktlinjer för beviljat tilläggsbelopp.

I svaret på skrivelsen redogör förvaltningen bland annat för att antal inkomna ansökningar om tilläggsbelopp har minskat i förhållande till färre antal inskrivna barn, samtidigt som budgeten 2024 ökade. Ökningen av avslag beror även på att huvudmännen i sina ansökningar inte har kunnat visa att de har satt in eller planerar att sätta in extraordinära insatser för barnen. Det finns inga för staden antagna riktlinjer för hur ansökningar om tilläggsbelopp ska prövas. Bedömningarna utgår från skollagens bestämmelser samt förarbeten och praxis. Förvaltningen gör noggranna bedömningar utifrån skollagen, vars krav för att bevilja tilläggsbelopp är högt ställda. Förvaltningen avser att se över handläggningsprocessen för tilläggsbelopp under 2025 i syfte att säkerställa att processen är än mer rättssäker, tydlig och effektiv, vilket också framgår av verksamhetsplanen 2025.

Bakgrund/Ärendet

Ismail Ali (C), Sophia Granswed Baat med flera (M) och Åsa Nilsson Söderström (L) har den 10 december 2024 lämnat en skrivelse med nedan ställda frågor angående tilläggsbelopp till fristående förskolor och pedagogiska omsorger.

1. För 2022, 2023, och hittills 2024: Hur många ansökningar har kommit in gällande tilläggsbelopp samt antal beviljade ansökningar, antal avslag och hur mycket pengar som betalats ut.
2. Vad är förvaltningens plan för att säkerställa rätt stödinsatser för barn i behov av extraordinärt stöd som går i fristående förskolor? Ser förvaltningen ett behov av att se över riktlinjerna för beviljat tilläggsbelopp?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom myndighetsavdelningen.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 10 februari 2025. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 12 februari 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

1. För 2022, 2023, och hittills 2024: Hur många ansökningar har kommit in gällande tilläggsbelopp samt antal beviljade ansökningar, antal avslag och hur mycket pengar som betalats ut.

Ansökningar om tilläggsbelopp

	År 2022	År 2023	År 2024
Inkomna ansökningar	710	746	598
Godkända/beviljade	501	398	299
Avslag	39	106	115
(Under arbete)	39	46	32
(Avskrivna, avbrutna, avvisade)	131	196	152
Utbetalt belopp	65,3 miljoner kronor	62,2 miljoner kronor	49,3 miljoner kronor hittills (tillkommer lite)

Budget för tilläggsbelopp

Mnkr	Utfall	Budget	Andel av budget som har nyttjats
År 2024	50,0	76,7	65 %
År 2023	62,2	70,0	89 %
År 2022	65,3	70,0	93 %
År 2021	54,6	67,0	81 %

År 2020	64,8	66,5	97 %
År 2019	66,3	52,0	127 %

I tabellerna går det att utläsa att antalet inkomna ansökningar har minskat under 2024 i jämförelse med tidigare år. Detta kan förklaras med att barnantalet har sjunkit. Antal avslag har ökat under 2024 samtidigt som budgeten för 2024 har ökat till 76,6 miljoner kronor från 70,0 miljoner kronor under 2023, vilket har medfört att differensen i budgeten har blivit större.

Ökningen av avslag beror även på andra faktorer. Huvudmännen har i sina ansökningar inte kunnat visa på att de har satt in eller planerar att sätta in extraordinära insatser för barnen. Förvaltningen har vidare utvecklat formerna för att säkerställa att huvudmännen i ansökan beskriver hur deras insatser lever upp till skollagens krav. Det vill säga, de har inte kunnat visa att de lever upp till de högt ställda krav som framgår av skollagen.

2. Vad är förvaltningens plan för att säkerställa rätt stödinsatser för barn i behov av extraordinärt stöd som går i fristående förskolor? Ser förvaltningen ett behov av att se över riktlinjerna för beviljat tilläggsbelopp?

Inledningsvis kan sägas att det för staden inte finns några antagna riktlinjer för hur ansökningar om tilläggsbelopp ska prövas. Bedömningarna utgår från skollagens bestämmelser. Enligt skollagen ska tilläggsbelopp endast beviljas för extraordinära stödåtgärder¹. Det handlar om omfattande åtgärder som väsentligt avviker från det förskolan eller pedagogisk omsorg kan genomföra inom ramen för grundbeloppet. Det ställs inga krav på att barnet har en diagnos för att tilläggsbelopp ska beviljas. Enligt förarbetena till skollagen och rättspraxis inom området², framgår det att huvudmannen har en skyldighet att i de flesta fall kunna tillgodose ett enskilds barns behov av stöd inom ramen för det totala grundbelopp som lämnas. Vidare behöver huvudmannen kunna visa att stöd inom grundbeloppet inte är tillräckligt och att förutsättningar för att tilläggsbelopp ska lämnas är uppfyllda. Kriterierna för att beviljas tilläggsbelopp enligt skollagen är att barnet har ett omfattande behov av särskilt stöd och att barnet får extraordinära stödåtgärder. Extraordinära stödåtgärder kan exempelvis avse assistenthjälp, anpassning av lokaler eller en helt anpassad lärmiljö.³ Kraven för att beviljas tilläggsbelopp är därmed högt ställda enligt lagen och det är huvudmannen för den fristående

¹ Se 8 kap. 23 § skollagen och 14 kap. 8 § skolförordningen.

² Se prop. 2015:16/134 s. 18 och 21, samt HFD 2012 ref 46.

³ Se 8 kap. 23 § skollagen och 14 kap. 8 a § skolförordning.

förskolan som behöver kunna visa på att denne har rätt till tilläggsbelopp.

Förvaltningen arbetar utifrån de nationellt ställda kraven i skollagen och handlägger varje ansökan utifrån bedömningar av barns individuella behov. Förvaltningen gör noggranna bedömningar utifrån skollagens bestämmelser. Bedömningarna utgår från huvudmannens beskrivningar i ansökan. Förvaltningen ska ta fram gemensamma kriterier för likvärdiga bedömningsgrunder av extraordinära stödbehov i kommunala och fristående förskolor samt pedagogisk omsorg. Vidare kommer förvaltningen att göra en översyn av handlägningsprocessen för tilläggsbelopp. Detta ska exempelvis göras genom att se över ansökningsblanketten och informationen om kriterierna för tilläggsbelopp som riktar sig till huvudmännen. Förvaltningen avser att det ska bli enklare för huvudmän att söka om tilläggsbelopp, samt lättare att förstå vad de i en ansökan om tilläggsbelopp behöver kunna visa för att erhålla tilläggsbelopp. Det kan dock poängteras att varje ansökan om extraordinärt stöd också fortsättningsvis behöver kunna bedömas utifrån varje enskilt fall. De mer systematiserade arbetssätten kommer öka möjligheterna att barn oavsett regiform bedöms utifrån likvärdiga grunder, och på så sätt ges förutsättningar för de stödinsatser de har rätt till.

Sammanfattningsvis bedömer förvaltningen att förklaringen till överskottet gällande tilläggsbelopp i 2024 års budget beror på flera olika faktorer. Antalet inkomna ansökningar om tilläggsbelopp har minskat i förhållande till färre antal inskrivna barn, samtidigt som budgeten för tilläggsbelopp har höjts. Ökningen av avslag beror även på att huvudmännen i sina ansökningar inte har kunnat visa på att de har satt in eller planerar att sätta in extraordinära insatser för barnen. Förvaltningen har vidare utvecklat formerna för att säkerställa att huvudmännen i ansökan beskriver hur deras insatser lever upp till skollagens krav. Det vill säga, de har inte kunnat visa på att de lever upp till de högt ställda krav som framgår av skollagen.

Förvaltningen har för avsikt att se över handlägningsprocessen för tilläggsbelopp för att säkerställa att den i än högre grad är rättssäker, tydlig och effektiv. Detta kommer göras genom att se över ansökningsblanketten och informationen om tilläggsbelopp till huvudmännen samt att ta fram gemensamma bedömningsgrunder för kommunala och fristående förskolor och pedagogisk omsorg.

Mot ovanstående bakgrund föreslår förvaltningen nämnden att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Gunilla Davidsson
Förvaltningsdirektör
Förskoleförvaltningen

Åsa Strand
Avdelningschef
Förskoleförvaltningen

Bilagor

1. Skrivelse från Ismail Ali (C), Sophia Granswed Baat med flera (M) och Åsa Nilsson Söderström (L) – tilläggsbelopp för extraordinära stödåtgärder i fristående förskolor

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Davidsson, Förvaltningsdirektör	2025-02-03
Åsa Strand, Avdelningschef	2025-02-03